

LAND

ÖBERÖSTERREICH

SAVEZNA POKRAJINA
GORNJA AUSTRIJA

HRVATSKI

INTEGRACIJA

OBVEZA RAZVOJA –
JAČANJE POVEZANOSTI

SMJERNICE ZA INTEGRACIJU SAVEZNE POKRAJINE GORNJE AUSTRIJE

Odgovornost za sadržaj i izdavač

Savezna pokrajina Gornja Austrija

Ured pokrajinske vlade Gornje Austrije

Direkcija predsjedništva

Odjel za medije

Landhausplatz 1

4021 Linz

Tel.: 0732/7720-11400

[e-mail: pr.post@ooe.gv.at](mailto:pr.post@ooe.gv.at)

Redakcija i znanstvena podrška

sveuč. prof. dr. Katharina Pabel, dipl. soc. Kenan D. Güngör

Ilustracija: Max Krasnov – stock.adobe.com

Grafički dizajn: Johannes Ortner/Odjel za medije/DTP-Center [2018779]

1. naklada, lipanj 2018.

www.land-oberoesterreich.gv.at

Informacije o zaštiti podataka nalaze se na stranici

<https://www.land-oberoesterreich.gv.at/datenschutz>

7 1. Ciljevi integracijske politike

8 2. Načela integracijske politike

- 8 Preduvjeti za uspješnu integraciju
- 8 Integracija kao dugotrajni općedruštveni proces
- 8 Integracija kao dvosmjerni proces s različitim zahtjevima
- 9 Očekivanja od doseljenika
- 9 Očekivanja od društva domaćina
- 9 Pružanje prilika i omogućavanje sudjelovanja
- 10 Temeljna i ljudska prava kao zajednička osnova
- 10 Rješavanje konflikata u problematičnim sredinama
- 11 Središnje temeljne vrijednosti

12 3. Stavovi buduće aktivne i obvezujuće integracijske politike

- 12 Aktiviranje i osposobljavanje
- 12 Obvezujuće: potpore i zahtjevi
- 13 U skladu s potrebama, utemeljeno na znanju i učinkovito
- 13 Orijentiranost na budućnost i održivost
- 14 Sveobuhvatnost i umrežavanje

14 4. Sredi nja područja integracijske politike

- 14 Jezik i obrazovanje kao ključne kvalifikacije
- 15 Gospodarstvo i tržište rada – jačanje uključenosti
- 17 Integracija i stvarni suživot
- 17 Vrijednosti i tradicije koje vrijedi prenositi
- 18 Poštovanje u međusobnom ophođenju

Tek zahvaljujući snažnoj unutarnjoj povezanosti društva neke zemlje moguće je ostvariti velike stvari i realizirati vizije. Samo ono društvo koje zajednički radi na ciljevima može stvoriti sigurnost kakva je ljudima potrebna.

Stoga je integracija pojedinaca koji dolaze iz drugačijih kultura i traže svoju novu domovinu u Gornjoj Austriji od ključne važnosti. Suživot se mora temeljiti na sigurnosti, pravednosti i socijalnoj dobrobiti te shodno tome integracijski programi moraju biti osmišljeni ciljano i precizno.

Ovim smjernicama za integraciju želimo odrediti smjer djelovanja i premostiti razlike; ali važno je također prenijeti jasnu poruku o tome kako zamišljamo zajednički život u našoj domovini. To podrazumijeva nedvojbeno prihvaćanje njemačkog kao zajedničkog jezika i našeg sustava vrijednosti. Želim kvalitetan suživot ljudi u Gornjoj Austriji, a ne da samo živimo jedni pored drugih te nipošto jedni protiv drugih.

Predstavnice i predstavnici svih političkih stranaka u pokrajinskoj skupštini Gornje Austrije su u suradnji sa stručnjacima te uz koordinaciju Akademije budućnosti Gornje Austrije dodatno razradili smjernice za integraciju iz 2008. godine te ih uskladili s obzirom na postojeće društvene okolnosti.

Rezultat toga je kompas za uspješan suživot u Gornjoj Austriji – kao izraz našeg temeljnog stava o integraciji i društvenoj povezanosti.

Zahvaljujem svima koji su sudjelovali u ovom važnom radu te bih za sve nas želio daljnji kvalitetan suživot i snažno jedinstvo u Gornjoj Austriji.

Predsjednik pokrajinske vlade
Mag. Thomas Stelzer

Društveni izazovi u području integracija posljednjih su se godina značajno promijenili zbog pojačanog useljavanja državljana iz trećih zemalja s drugačijom kulturom. Stoga je bilo nužno postaviti nove smjernice za program integracije u Gornjoj Austriji. Propusti u određenim segmentima doveli su do integracijski nepovoljnog do čak antiintegracijskog okruženja što je trebalo hitno razriješiti. To se ne odnosi samo na nove doseljenike, već i na osobe koje već duže vrijeme žive s nama sa ili bez austrijskog državljanstva kao i na njihovu drugu i treću generaciju potomaka. S druge strane, bilo je također i pozitivnih iskustava kod kojih je integracija uspješno funkcionirala.

Upravo su takva iskustva pokazala da je osobna spremnost na prilagodbu u novom društvu nužno neophodna za funkcioniranje integracije. Međutim, kao što se pokazalo, nije dovoljno samo stvaranje poticaja za takvu spremnost. Kod neprovođenja i neuspjeha integracijskih mjera nužno dolazi do osjetnih posljedica. Samo ako doseljenici daju svoj doprinos i prihvaćaju zakone i vrijednosti austrijske dominantno zapadne kulture, integracija može dobro funkcionirati. Stoga se moramo uvijek iznova odrediti protiv postojanja paralelnih društava koja vjerska načela stavljaju iznad naših zakona s demokratskim legitimitetom.

Zadovoljan sam što je realistična promjena perspektive sada uključena u nove smjernice za integraciju. Deset godina nakon izrade prvog programa smjernice za integraciju pokrajine Gornje Austrije za 2018. godinu kreću novim putem kako bi se savladali izazovi s kojima smo danas suočeni.

Radi osiguranja socijalnog mira i budućnosti naše zemlje nužno je neophodna kvalitetna integracija stranaca koji će s nama trajno živjeti.

Zamjenik predsjednika pokrajinske vlade
Dr. Manfred Haimbuchner

Da, integracija predstavlja izazov i to je proces koji ne završava od danas do sutra već traje godinama. Očekivanja su postavljena kako za ljude koji su morali bježati od rata, potlačenosti i progona i kojima je u Austriji pružena zaštita, tako i za nas koji smo rođeni u Gornjoj Austriji i moramo se naučiti suživotu s novim susjedima, školskim kolegama ili kolegama s posla. Iako je to izazov za obje strane, istovremeno može biti i šansa, a pritom je neupitno: Želimo kvalitetan suživot.

Zadržke/predrasude se najbolje otklanjaju međusobnim upoznavanjem i približavanjem. U tom smislu brojne općine u Gornjoj Austriji redovito nude odlične mogućnosti za sudjelovanje na svečanostima i manifestacijama koje mogu toplo preporučiti.

Smisao i svrha ovih smjernica za integraciju je jasno pokazati da je savezna pokrajina Gornja Austrija spremna podržati suživot različitih kultura i zalagati se za poštovanje pravila koja u našoj zemlji vrijede za sve ljude – neovisno o njihovom mjestu rođenja ili zemlji porijekla. I stoga je također izrazito važno da je cijela pokrajinska vlada, neovisno o njezinim stranačko-političkim stavovima, jedinstvena u ovom pogledu, s nedvojbenim stavom oko zajedničkog razumijevanja i spremnosti na međusobni dijalog jer „kroz razgovor se približavamo jedni drugima“.

Ministar u pokrajinskoj vladi
Rudolf Anschöber

Prije više od 50 godina Austrija je u Turskoj i tadašnjoj Jugoslaviji aktivno tražila radnu snagu. Muškarci su se željeznicom dovozili u Austriju i raspoređivali u poduzeća koja su hitno trebala radnike.

Integracija? Nije bila poželjna. Nisu postojali tečajevi njemačkog jezika. Radnici su bili smješteni u barakama i masovnim naseljima.

Danas znamo: ako ljudi dolaze k nama, tada se moramo potruditi da ih integriramo u zajednicu. Jer samo na taj način može funkcionirati zajednički život. Pritom integracija zahtijeva doprinos objiju strana. Integracija ne znači samo priznavanje prava, već i izvršavanje obveza.

Potreba za radnom snagom iz inozemstva danas je razmjerna onoj iz 60-tih godina prošlog stoljeća. Hitno su nam potrebni stručnjaci i pomoćno osoblje. U industriji, ugostiteljstvu, u području zdravstva i skrbi.

Ako smo pametni, shvatit ćemo doseljavanje osoba iz drugih zemalja – koji dolaze bilo kao ratne izbjeglice ili tražena stručna radna snaga – kao mogućnost za jačanje naše zajednice. Ako smo pametni, prenosit ćemo naše vrijednosti i tradicije, a zauzvrat ćemo se potruditi naučiti nešto od doseljenika. Ako smo pametni, učinit ćemo sve što možemo da doseljeni muškarci i žene, djeca i omladina puste svoje korijenje kod nas.

ZATO što smo pametni, mi u Gornjoj Austriji otvoreno i nepristrano prihvaćamo izazove ove važne teme. Ove smjernice za integraciju čine temelj za to.

Ministrica pokrajinske vlade
Birgit Gerstorfer, MBA

Smjernice za integraciju koje su osmišljene 2008. godine pod nazivom „Uključiti, a ne postrojiti“ stvorile su temelj za programsko kreiranje integracijske politike u pokrajini Gornjoj Austriji. Cilj je pritom bio implementacija nacionalnih i regionalnih integracijskih aktivnosti u svim segmentima te omogućavanje kvalitetnog suživota. Od tog je vremena provedeno snažno širenje integracijskih aktivnosti i njihova profesionalizacija. Evaluacija dosadašnjih integracijskih aktivnosti donijela je saveznoj pokrajini potvrdu dobrih rezultata na ukupnoj razini.

Međutim, pored uspjeha do izražaja također dolaze izazovi i problemi čije dosadašnje prevladavanje nije bilo zadovoljavajuće i mora se svakakpoboljšati. Ovo se odnosi npr. na jedan dio starih, ali i novih skupina migranata. K tome još dolazi dinamika i snaga globalnih kriza i napetosti koje se konkretno odražavaju u svakodnevnom životu i opterećuju suživot.

Zbog takvih kao i dodatnih pitanja bila je nužna nova evaluacija i naglašavanje važnosti integracijske politike. Stoga je potrebno aktivnije i obvezujuće kreirati integracijsku politiku u svim smjerovima. To također zahtijeva da vrijednosti, stavovi i preduvjeti za uspješan suživot moraju biti dobro utemeljeni te da se problematične zone jasnije razrade.

Nove smjernice za integraciju osmišljene su u tom duhu. Sve stranke koje su zastupljene u pokrajinskoj skupštini, pored svojih stranačko-političkih stavova, pokušale su također pronaći zajedničke ciljeve koji prelaze stranačke okvire u skladu s vlastitim razumijevanjem i prosudbom. Bez takvog kritičkog stava svih sudionika koji se temelji na razumijevanju ne bi bile moguće ove smjernice za integraciju, stoga vam odajem priznanje.

Znanstvena podrška

dipl. soc. Kenan Dogan Güngör

Oblikovanje budućnosti svih ljudi koji žive u Gornjoj Austriji te uspješan suživot neovisno o porijeklu i državljanstvu utemeljeni su na povezanosti društva. Smjernice za integraciju pokrajine Gornje Austrije imaju za cilj jačanje takve povezanosti. U tom su smislu u smjernicama formulirani ciljevi, načela i stavovi integracijske politike pokrajine, pri čemu su u obzir uzete sve skupine populacije – domaće stanovništvo i doseljenici.

Prikazana su očekivanja u pogledu društva domaćina jednako kao i očekivanja u pogledu doseljenika kako bi se svima omogućilo sudjelovanje u gospodarskom, socijalnom, kulturnom i društvenom životu u Gornjoj Austriji.

Smjernice za integraciju naglašavaju temeljna i ljudska prava kao zajedničku osnovu za otvoreno društvo te opisuju središnje temeljne vrijednosti za uspješan suživot u svojoj raznovrsnosti. Sveobuhvatni proces rasprave o razvoju programa integracije pokazuje spremnost i angažman da se integraciji pristupi kao zajedničkoj zadaći za budućnost.

Znanstvena podrška

sveuč. prof. dr. Katharina Pabel

OBVEZA RAZVOJA INTEGRACIJE – JAČANJE POVEZANOSTI

SMJERNICE ZA INTEGRACIJU SAVEZNE POKRAJINE GORNJE AUSTRIJE

1. Ciljevi integracijske politike

Smjernice za integraciju savezne pokrajine Gornje Austrije naslovljene su „Obveza razvoja integracije – jačanje povezanosti“. Time se naglašavaju ciljevi i zadaće integracijske politike: njezina zadaća i odgovornost je omogućiti uspješan i miran suživot svih ljudi u Gornjoj Austriji, neovisno o njihovom porijeklu i državljanstvu. Spremní smo preuzeti takvu odgovornost.

Smjernice za integraciju savezne pokrajine Gornje Austrije nastaju u vremenu koje je s jedne strane još uvijek obilježeno izazovima koje je sa sobom donio veliki broj izbjeglica i drugih doseljenika prvenstveno u 2015. i 2016. godini. Upravo su proteklih godina za navedenu skupinu izbjeglica poduzeti znatni politički napori za njihovu integraciju. S druge strane, pojedinci iz država članica Europske unije i trećih zemalja čine još uvijek najznačajnije skupine doseljenika koje dugo vremena nisu bile obuhvaćene institucionaliziranom integracijskom politikom. I njihova je integracija također od presudne važnosti za suživot u Gornjoj Austriji i treba biti u fokusu ovih smjernica jednako kao i integracija najnovijih doseljenika. Smjernice su također namijenjene domaćem stanovništvu koje je posljednjih godina i desetljeća na različita migracijska kretanja reagiralo otvoreno i uz znatan individualni angažman, ali također i sa zabrinutošću i skepsom. Da bi se ostvario uspješan suživot svih ljudi u Gornjoj Austriji moraju se u obzir uzeti sve skupine populacije – domaće stanovništvo i doseljenici.

Smjernicama za integraciju savezne pokrajine Gornje Austrije osmišljena su načela, okvir i stavovi integracijske politike za sljedećih deset godina. Smjernice se nadovezuju na već postojeće smjernice za integraciju „Uključiti, a ne postrojiti – živjeti integraciju u Gornjoj Austriji“ iz 2008. godine, donose odgovor na promijenjene okolnosti te razvijaju perspektivu za budućnost. Nove smjernice za integraciju sadrže sveobuhvatno strateško usmjerenje za buduću integracijsku politiku. Na ovoj se osnovi razvijaju konkretne mjere i stavljaju na raspolaganje odgovarajući resursi. Time je postavljen obvezujući okvir djelovanja za buduću integracijsku politiku i integracijske aktivnosti, uključujući sustav potpora u Gornjoj Austriji.

2. Načela integracijske politike

Preduvjeti za uspješnu integraciju

Za uspješnu integraciju, a time i za društvenu povezanost neizostavni su sljedeći preduvjeti: učenje njemačkog jezika kao zajedničkog jezika, aktivno djelovanje u svrhu financijske neovisnosti, prihvaćanje temeljnih vrijednosti te uvažavanje kulture zemlje i načina života u Gornjoj Austriji kao temelj za suživot. Istovremeno je potrebna odgovarajuća razina otvorenosti i spremnosti društva domaćina. Na toj je osnovi s jedne strane potrebno usmjeriti nastojanja doseljenika za integraciju u novo društvo, a s druge strane razvoj integracijske politike.

Integracija kao dugotrajni općedruštveni proces

Integracija je sveobuhvatna materija koja u različitoj mjeri obuhvaća gotovo sve društvene segmente. Ne treba se smatrati izoliranom zasebnom temom, već dijelom politike u društvu u kojem migracija i pluralnost čine svakodnevicu. Integracijska politika je na taj način dio politike obrazovanja, gospodarstva i tržišta rada te zdravstvene, socijalne i stambene politike, ali ujedno i sigurnosne politike u užem i širem smislu. Provodi se metodom umrežavanja i usklađivanja na političkoj i upravnoj razini savezne pokrajine, gradova i općina. Integracija nije samo jedna mjera koja se poduzima jednokratno i smatra obavljenom, već je naprotiv dugotrajni proces koji iziskuje vrijeme i mora se pouzdano i kontinuirano nadzirati. Iz te je perspektive integracijska politika dugoročno usmjerena, planira se u skladu s potrebama i zahtjevima za budućnost te osigurava kontinuitet.

Integracija kao dvosmjerni proces s različitim zahtjevima

Smjernice za integraciju savezne pokrajine Gornje Austrije namijenjene su svim osobama i institucijama koje se u užem i širem smislu bave integracijskim pitanjima. Korisnici su državne i nedržavne organizacije i institucije kao što su različite regionalne i lokalne uprave, udruženja te lokalni i doseljeni pojedinci i skupine koji su uključeni u aktivnosti integracije. Smjernice za integraciju nisu namijenjene samo osobama koje su nedavno doselile u Gornju Austriju, već i osobama koje su iz različitih razloga već prije više godina migrirale u Gornju Austriju te su sa svojom djecom, a djelomično i unucima postali dio stanovništva Gornje Austrije.

Očekivanja od doseljenika

Imajući u vidu uvjet uzajamnosti treba priznati da su proces etabliranja, a time i integracijski zahtjevi koji se postavljaju doseljenicima znatno veći od zahtjeva koje treba ispuniti društvo domaćin. Usvajanje novog jezika, snalaženje i prilagodba na novu sredinu zahtijevaju od doseljenika znatno veće napore. Doseljenici se trebaju u skladu sa svojim mogućnostima vlastitim angažmanom pobrinuti za svoju prilagodbu i napredak u Gornjoj Austriji. Svladavanjem njemačkog jezika, radom na financijskoj neovisnosti i prihvaćanjem vrijednosti daju svoj doprinos uspješnoj integraciji.

Očekivanja od društva domaćina

Društvo domaćin treba na odgovarajući način aktivno podržati takva nastojanja i napore doseljenika. Integracijska politika ima zadaću poticati integraciju i društvenu povezanost te s tim u vezi stvoriti potrebne okvirne uvjete. Savezna pokrajina Gornja Austrija smatra da je kroz aktivnu integracijsku politiku odgovorna za stvaranje kvalitetnih okvirnih uvjeta i programa kao dopuna nacionalnim mjerama. Volonteri – bez obzira radi li se o pojedincima, grupama, župama ili udruženjima – koji na različite načine obavljaju zadaće ili pružaju podršku u području učenja jezika, traženja radnog mjesta ili stambenog prostora, svi zajedno imaju važnu ulogu u procesu integracije.

Pružanje prilika i omogućavanje sudjelovanja

Brojni doseljeni sugrađani koji već dulje vrijeme žive u Austriji odavno su se afirmirali te su shodno tome pronašli svoje mjesto u društvu. Svojim radom i djelovanjem dali su doprinos društvenom i gospodarskom napretku zemlje. Istovremeno postoje manje skupine kod kojih integracija i uključenost nije bila uspješna u zadovoljavajućoj mjeri. Kroz naknadnu integraciju riješili bi se deficiti iz prošlosti; istovremeno bi se pokretačkim integracijskim aktivnostima osigurala uključenost novijih doseljenika.

Neovisno o porijeklu ili državljanstvu, uključivost bi trebala svima omogućiti sudjelovanje u gospodarskom, socijalnom, kulturnom i društvenom životu u Gornjoj Austriji. Integracijska politika treba pritom stvoriti potrebne okvirne uvjete kako na institucionalnoj tako i na neformalnoj razini. Za proces integracije od ključne su važnosti mogućnosti uključivanja u regulatorne sustave i postojeće institucije. Polazne pretpostavke su različite: Doseljenici često moraju tek naučiti njemački jezik u govoru i svakodnevnoj komunikaciji, pri čemu neki od njih nemaju

odgovarajuće obrazovanje i stručne kvalifikacije potrebne za austrijsko tržište rada. U tom je slučaju potrebno poduzeti mjere za poticanje integracije kako bi se omogućilo pravedno sudjelovanje.

Integracija, međutim, zahtijeva također i od pojedinaca da se angažiraju u skladu sa svojim sposobnostima i mogućnostima. Očekuje se spremnost na učenje njemačkog jezika, spremnost na obrazovanje i osposobljavanje te aktivno sudjelovanje na tržištu rada i u društvu. Ovakva su očekivanja u pravilu usmjerena na sve osobe koje žive u Gornjoj Austriji. Strukturne prepreke koje koče proces uključivanja, kao primjerice neopravdano dugi postupak priznavanja kvalifikacija i nostrifikacije uz postavljanje brojnih preduvjeta, moraju se identificirati i otkloniti.

Temeljna i ljudska prava kao zajednička osnova

U Gornjoj Austriji žive osobe različitog porijekla i raznih nacionalnosti. Međutim, pojedinci se razlikuju i prema drugim kriterijima: prema starosnoj dobi, spolu, vjerskim i političkim uvjerenjima. Raznolikost je kako u Gornjoj Austriji tako i u cijeloj Austriji društvena realnost koja zbog migracija sve više dolazi do izražaja i u našoj pokrajini. Kulturna različitost pojedinaca koji žive u Gornjoj Austriji uvažava se i poštuje. Raznolikost s jedne strane može obogatiti naše društvo, ali istovremeno u određenim situacijama može izazvati napetosti, nesporazume, proturječja i probleme.

Stoga su radi ostvarenja povezanosti društva u kojem žive različiti pojedinci potrebne zajedničke vrijednosti i pravila. Mi se u Gornjoj Austriji vidimo kao otvoreno društvo koje se zalaže za svoje temeljne vrijednosti. Temeljna i ljudska prava koja su zajamčena u Austriji, jednako kao i vladavina prava i demokracija, tvore temeljne vrijednosti na kojima se gradi zajedništvo. Svi moraju poznavati i dijeliti takve vrijednosti. Pravne obveze koje iz toga proizlaze moraju se prihvatiti bez zadržke i poštovati. Tako dugo dok svi prihvaćaju ove osnovne vrijednosti bit će moguć i suživot u različitosti.

Sprječavanje razvoja problematičnih sredina

Suživot u Gornjoj Austriji odlikuje se tolerancijom i otvorenošću. Ne postoji tolerancija prema strujama i ideologijama koje se ne pridržavaju obvezujućih pravila u Austriji i saveznoj pokrajini Gornjoj Austriji i koje dovode u pitanje naše temeljne vrijednosti. Odbijamo širenje mržnje, vjerski ili politički utemeljen ekstremizam, islamizam, antidemokratske ideologije i omalovažavanje određenih skupina. Pokrajina Gornja Austrija se protiv takvih struja, mreža i institucija bori

sredstvima pravne države, bez da se pritom osporavaju njezine vrijednosti i načela jednakosti i sloboda. Trebamo se suprotstaviti dezintegracijskim, problematičnim sredinama u kojima se vodi način života suprotan našim vrijednostima i temeljnim poretkom. U tom su smislu nužne sigurnosno-političke, socijalne i preventivne mjere koje se primjenjuju u ranoj fazi te sprječavaju potencijalno, odnosno daljnje zastranjivanje u problematične, dezintegracijske sredine.

Središnje temeljne vrijednosti

Središnje temeljne vrijednosti za suživot pojedinaca u Austriji i Gornjoj Austriji proizlaze iz ustavnih odredbi i zakona naše zemlje te dodatno Povelje Europske unije o temeljnim pravima kao i međunarodnih ugovora, osobito Povelje Ujedinjenih naroda. Ideje koje sadrže o državnom i društvenom poretku razvijale su se tijekom više stoljeća, ponekad su bile i osporavane, ali naposljetku često predstavljaju ono što migrante privlači u Austriju.

- ❖ **Demokracija i vladavina prava:** Zakoni i opće obvezujuća pravila nastaju kao rezultat rasprave i neposredno provedenog glasovanja zastupnika i zastupnica naroda u skupštini na temelju odgovarajućih proceduralnih propisa. Država je vezana takvim demokratski usvojenim zakonima što je karakterizira kao pravnu državu. Prava i obveze koje su sadržane u zakonima primjenjuju se na sve pojedince koji žive u Austriji te se moraju prihvatiti bez zadržke i poštovati.
- ❖ **Razdvajanje države od religije / sloboda vjeroispovijesti:** Austrijska država djeluje neovisno o bilo kojoj religiji i njezino donošenje odluka je vjerski neutralno. Sve osobe u Austriji uživaju slobodu svoje vjere i življenja u skladu sa zakonima ili pak mogu voditi svoj život bez vjerskog opredjeljenja. Poštovanje važećih zakona ne može se relativizirati pozivanjem na vjerske propise.
- ❖ **Fizička i psihička nepovredivost:** Fizičko, psihičko i seksualno nasilje, osobito prema djeci i ženama, izričito je zabranjeno. Radi zaštite od (seksualnog) iskorištavanja zabranjeni su npr. prisilni brakovi i poligamija.
- ❖ **Pravo na individualno kreiranje života i slobodu mišljenja:** Svatko ima pravo samostalno kreirati svoj život u skladu sa svojom vjerom, tradicijom, interesima i seksualnom opredjeljenošću. Tako dugo dok je ostvarivanje ovih prava u skladu s austrijskim zakonima, ono se ne smije ograničavati.

- ❖ **Ravnopravnost spolova:** Žene i muškarci imaju jednaka prava; i jedni i drugi sami odlučuju o svim aspektima svog života. Žene se trebaju u jednakoj mjeri uvažavati i respektirati.
- ❖ **Mogućnosti obrazovanja i obvezno školovanje:** Djevojčice i dječaci imaju jednako pravo na pohađanje bilo kojih obrazovnih ustanova. I djevojčice i dječaci imaju obvezu pohađanja vrtića, školskih i obrazovnih ustanova.

3. Stavovi buduće aktivne i obvezujuće integracijske politike

Savezna pokrajina Gornja Austrija zalaže se za **integracijsku politiku koja aktivira i obvezuje** sudionike što se očituje u sljedećim pristupima i načelima:

→ Aktiviranje & osposobljavanje

Cilj integracijske politike je da sve osobe mogu voditi svoj život na način da ga samostalno određuju i brinu se za svoju samodostatnost. Na početku integracijskog procesa može pritom biti od koristi i voditi cilju ako se doseljenicima kroz programe vođenja i praćenja osigura podrška u snalaženju u Gornjoj Austriji. Nakon programa vođenja potrebno je poduzeti korake praćenja i podrške s ciljem osposobljavanja koji mogu sadržavati konkretne mjere kao što su obrazovanje i usavršavanje te stjecanje kvalifikacija što će doseljenicima u konačnici omogućiti samostalnost. U tom je kontekstu važno da se osobe koje prolaze kroz integraciju ne gledaju isključivo pasivno u smislu primatelja usluga, već im kroz aktivne mjere integracijske politike treba omogućiti da uzmu život u svoje ruke i uključe se u zajednicu. Aktivna integracijska politika najbolje funkcionira ako se sudionici sami pobrinu za svoje snalaženje i napredak u društvu.

→ Obvezujuće: potpore i zahtjevi

Uzajamno poštovanje obveza dio je procesa asimilacije u društvu, izraz međusobnog priznavanja vrijednosti i povjerenja i time čini važnu kariku u procesu integracije. Kreiranje integracijske politike obvezujuće je za obje strane, pri čemu se slijedi načelo istovremenog osiguravanja potpora, ali i postavljanja zahtjeva. To zahtijeva da ciljevi koji se trebaju ostvariti uz pomoć integracijskih mjera budu definirani, obvezujuće ugovoreni između ponuditelja i primatelja te da se provjerava njihovo pridržavanje i učinak.

Pritom treba cijeliti i poticati motiviranost i aktivno djelovanje. S druge strane, nedostatak spremnosti ili pak odbijanje djelovanja imaju posljedice i trebali bi se čak i sankcionirati. Smjernice za integraciju su u tom smislu obvezujuće budući da se integracijska politika i integracijske aktivnosti, sustav potpora i suradnja trebaju ravnati prema ciljevima, načelima i stavovima koji su utvrđeni u tim smjernicama. Uspješna integracija otvara put ka sudjelovanju u gospodarskom, socijalnom i društvenom životu u Gornjoj Austriji. (Daljnji) razvoj smjernica za potpore na temelju ovog programa integracije stvara uzajamnu obvezu između ponuditelja i primatelja potpore, bilo da se radi o pojedincima ili udruženjima.

→ U skladu s potrebama, utemeljeno na znanju i učinkovito

Dobra prihvaćenost integracijskih programa može se osigurati na način da budu osmišljeni u skladu s potrebama i ciljnim skupinama što ih čini ostvarivima i dostupnima. Savezna pokrajina Gornja Austrija zalaže se za diferencirane programe poticaja ovisno o potrebama i potencijalima, a preduvjet za to je precizno poznavanje individualnih potreba za potporama. U smislu ekonomskog korištenja sredstava treba predvidjeti diferencirane mjere potpore, ovisno o statusu boravka doseljenika. Na temelju činjenice da integracija i uspješan suživot pojedinaca podrazumijevaju složene, višeznačne i dinamične procese, struktura integracijskih aktivnosti mora se temeljiti na spoznajama i dokazima. Na toj je osnovi potrebno razviti djelotvorne programe koji imaju za cilj osobno osnaživanje.

Usmjerenost na potrebe i učinkovitost vrijedi za sve integracijske programe potpore savezne pokrajine. Usmjerenost na učinkovitost uključuje također nužnost procjene integracijsko-političkih aktivnosti i mjera. Za mjerenje integracijskih uspjeha, procjenu integracijskih mjera i nadziranje integracijskog procesa potreban je odgovarajući razvoj novog, odnosno postojećeg procesa. U smislu održivog korištenja resursa treba također voditi računa o ekonomičnosti programa potpora.

→ Orijentiranost na budućnost i održivost

Imajući u vidu potrebe tržišta rada savezna pokrajina Gornja Austrija razvijat će prilagođenu i diferenciranu migracijsku i integracijsku politiku za budućnost. Treba poticati doseljavanje visoko obrazovne stručne radne snage i studenata te stvoriti okvirne uvjete da bi takve osobe ostale živjeti u Gornjoj Austriji. Integracijska politika pokrajine Gornje Austrije planira se za dugoročno razdoblje. Cilj postizanja samostalnosti i financijske neovisnosti ne može se nadomjestiti kratkoročnim mjerama potpore. Za

integraciju je potrebno određeno vrijeme. Ne treba uvijek ići najjednostavnijim ili najkraćim putem, već onim koji je najodrživiji, to znači putem koji u konačnici vodi do osposobljavanja pojedinaca za samodostatan način života te za uključivanje u društvenu zajednicu Gornje Austrije.

→ Sveobuhvatnost i umrežavanje

Integracija je sveobuhvatna materija koja u različitoj mjeri obuhvaća gotovo sve društvene segmente. Osobito područja obrazovanja i osposobljavanja, gospodarstva, tržišta rada, zdravstva, socijalne, stambene i sigurnosne politike i kulture u velikoj se mjeri tiču pitanja političke integracije. Integracijsko-političke mjere provode se na razini općina i gradova, ali također i na razini saveznih pokrajina. Istovremeno treba imati na umu da pored državnih aktera u integracijskim aktivnostima na razne načine i osobito uspješno sudjeluju također nevladine organizacije kao što su udruženja, volonterske skupine i pojedinci. Zbog brojnosti državnih i nedržavnih aktera i institucija potrebno je kontinuirano koordiniranje i povezivanje. Sveobuhvatni karakter integracija u mnogim aspektima naglašava važnost koordiniranja i povezivanja svih sudionika integracije na području Gornje Austrije. Potrebno je bolje usklađivanje preklapanja i tranzicija kako bi se po mogućnosti smanjili gubici zbog međusobnog djelovanja i izbjeglo dupliciranje struktura.

4. Središnja područja integracijske politike

Jezik i obrazovanje kao ključne kvalifikacije

Njemački kao zajednički jezik predstavlja važan temelj za suživot kao i ključnu sposobnost za ostvarivanje mogućnosti koje se nude tijekom boravka u našoj zemlji. Zajednički jezik omogućuje komunikaciju između lokalnog stanovništva i doseljenika, ali također i između samih doseljenika različitog porijekla i jezične pripadnosti. Svatko mora biti svjestan činjenice da se tek odgovarajuća razina poznavanja njemačkog jezika pruža jednakost mogućnosti i društveno sudjelovanje.

Odgovarajuće jezične vještine otvaraju vrata za obrazovanje i osposobljavanje, ulazak na tržište rada i sudjelovanje u kulturnom i društvenom životu gradova i općina Gornje Austrije. Istovremeno, kroz jezične se tečajeve prenose također znanja o Austriji i pokrajini Gornjoj Austriji te o temeljnim vrijednostima i pravilima za suživot.

Ponuda programa za učenje jezika predstavlja stoga značajnu sastavnicu u uspješnom provođenju integracijske politike. Takvi jezični programi trebaju biti raznovrsni, krojeni po mjeri te regionalno prilagođeni potrebama pojedinaca. U tom smislu treba razmotriti jezičnu razinu i stupanj pismenosti, ali također i posebne zahtjeve koje se sobom nosi obavljanje budućeg zanimanja. Posebnu pozornost treba posvetiti jezičnim programima koji su prvenstveno namijenjeni ženama za stjecanje jezičnih vještina. S jedne strane, žene predstavljaju značajne multiplikatore za učenje jezika, a s druge strane svladavanje njemačkog jezika je upravo za žene često važan korak za donošenje vlastitih odluka za život u Gornjoj Austriji.

Naglašavanje važnosti njemačkog jezika nipošto se ne kosi s njegovanjem višejezičnosti. Poznavanje više jezika pored njemačkog osobito se cijeni i potiče. Na gospodarskoj lokaciji kao što je Gornja Austrija u kojoj se održavaju i vode brojni međunarodni kontakti višejezičnost predstavlja dodatnu kvalifikaciju koja nije samo obilježje osobnosti pojedinca, već je i od ekonomskog interesa. Integracijska politika usmjerena na budućnost vidi stoga višejezičnost kao dodatnu mogućnost.

U našem su društvu obrazovanje i osposobljavanje značajne pretpostavke za pronalazak mjesta na tržištu rada i stvaranje ekonomskog temelja za neovisan život. Društveni i građanski napredak odvija se primarno putem obrazovanja. Stoga je važna zadaća integracijske politike naglašavanje važnosti obrazovanja za napredak u društvu, poticanje i povećanje edukacijskih ambicija te osiguravanje pristupa obrazovnim ustanovama.

Aktivna, obvezujuća integracijska politika mora posebnu pozornost posvetiti upravo djeci migranata. Uz odgovarajuće obrazovanje i eventualnu potporu imaju najbolje šanse da se asimiliraju i izgrade svoj život u Gornjoj Austriji. Kako bi se osigurao neprekinuti tijek obrazovanja, mora se naročito u pogledu jezičnih vještina raditi na jačanju međupovezanosti između različitih obrazovnih ustanova (vrtić, predškolske ustanove, osnovna škola). Također, potrebno je više uključiti roditelje u ovaj proces.

Gospodarstvo i tržište rada – jačanje uključenosti

Svi se moraju prema svojim mogućnostima sami pobrinuti za financijsku samodostatnost. Naš sustav socijalne solidarnosti predstavlja sigurnosnu mrežu za pojedince koji se iz različitih razloga ne uspijevaju samostalno pobrinuti za svoj život. Socijalna država funkcionira samo ako se svi u okviru svojih mogućnosti brinu za vlastitu financijsku neovisnost i daju svoj doprinos sustavu solidarnosti. To za doseljenike primjerice znači da usvajanjem njemačkog jezika, obrazovanjem i stjecanjem kvalifikacija, traženjem zaposlenja i svojim radom kontinuirano brinu za

svoju ekonomsku neovisnost. Tko ne ulaže napore, šteti sam sebi, ali također potkopava društvo solidarnosti o kojem ovisi socijalna država.

Sudjelovanje migranata na tržištu rada od koristi je svim pojedincima, ali također i društvu. To stvara temelj za samodostatan život budući da su njihovim sudjelovanjem stvoreni ekonomski preduvjeti. Osim toga, rad također i indirektno služi integraciji: radno mjesto nudi mogućnost za uspostavljanje brojnih društvenih kontakata čime se pak otvaraju dodatni putevi za društvenu integraciju. Naposljetku, uključenost migranata znači također doprinos ekonomskoj snazi Gornje Austrije.

Aktivna i obvezujuća integracijska politika na taj je način također važna komponenta u gospodarskoj politici pokrajine Gornje Austrije kojom se želi dodatno ojačati pozicija Gornje Austrije kao vodeće gospodarske lokacije u Austriji. U tom je smislu potrebno još jače povezati i uskladiti ekonomsku i integracijsku politiku. Ekonomija Gornje Austrije treba stručnu radnu snagu. Doseljenici koji su spremni učiti njemački jezik, steći odgovarajuće kvalifikacije i dati svoj doprinos su odlična prilika za gospodarstvo Gornje Austrije. Istovremeno se može konstatirati da veliki broj migranata koji su posljednjih godina pristigli u Gornju Austriju ne raspolaže stručnim sposobnostima i kvalifikacijama potrebnima za tržište rada, već ih tek moraju steći u Gornjoj Austriji. U tu je svrhu potrebno provođenje ciljanih mjera potpore, ovisno o statusu boravka, kako bi se savladao izazov da se što veći broj ljudi pripremi za tržište rada kroz obrazovanje i usavršavanje. Pritom je nužno neophodna učinkovita interakcija državnih institucija i privatnog sektora. S obzirom na kretanja na tržištu rada omladinu i mlađe odrasle doseljenike u narednom bi razdoblju trebalo savjetovati i motivirati da završe edukacijske programe u zanimanjima za kojima postoji potražnja. Kao ciljnu skupinu treba uključiti žene kako bi ih se pridobilo za obrazovanje i tržište rada. Doseljenici koji pri dolasku već posjeduju stručne kvalifikacije koje su potrebne u gospodarstvu trebali bi odmah pohađati odgovarajuće tečajeve poslovnog njemačkog jezika te se po potrebi dokvalificirati kako bi mogli brzo i jednostavno iskoristiti mogućnosti na tržištu rada. Visokokvalificiranim doseljenicima se treba pružiti kvalitetna podrška u procesu priznavanja i nostrifikacije diploma.

Posljednjih je godina utvrđeno da se obrazovni uspjeh djevojčica s migracijskim porijeklom značajno poboljšao u odnosu na uspjeh dječaka s migracijskim porijeklom. Međutim, takav obrazovni uspjeh ne reflektira se u željenoj mjeri na odgovarajuće uspjehe u obrazovanju i poslovnom svijetu. Tradicionalne podjele uloga uvijek iznova predstavljaju prepreke za djevojke. Takve

barijere potrebno je prevladati kvalitetnim radom s djevojkama, ženama i roditeljima kao dio integracijske politike. Paralelno s tim posebnu pozornost treba posvetiti i muškarcima koji su sami došli u Gornju Austriju i žive bez obiteljskih veza. Za takvu skupinu doseljenika bit će i nadalje potrebne opće i specifične integracijske mjere.

Integracija i stvarni suživot

Integracija je zadaća cjelokupne države koja se u skladu s ustavnom podjelom nadležnosti provodi na nacionalnoj i pokrajinskoj razini. Istovremeno, integracija se događa na licu mjesta u svakodnevnom životu ljudi. Gornja Austrija stoga kao federalna savezna pokrajina sa svojim gradovima, kotarima i općinama provodi međuinstitucionalnu, regionaliziranu i decentraliziranu strategiju integracije. Shodno tome, od osobite je važnosti podrška gradova i kotara koji su uključeni u integracijske aktivnosti.

Migracija može imati za posljedicu da se u gradovima, kotarima i općinama stvara koncentracija većeg broja ljudi u određenim naseljima, četvrtima ili ulicama, a koji pripadaju određenoj socijalnoj skupini ili su podrijetlom iz određenih država. Ako se to događa samo u manjoj mjeri te istovremeno postoje brojna mjesta i mogućnosti za međusobne susrete i premošćivanje razlika, tada takav razvoj nije problematičan. Za kvalitetan suživot potrebno je otvoreno i opušteno zajedništvo i koegzistencija. Suživot s dobrosusjedskim odnosima treba se zasnivati na uzajamnom poštovanju. Međutim, ako takva mjesta ukazuju na jaku socijalnu nejednakost, to može dovesti do segregacije, dezintegracije i problematičnih paralelnih sredina koje nepovoljno djeluju na cjelokupnu zajednicu. Stoga bi trebalo spriječiti stvaranje izoliranih dijelova društva u kojima ljudi žive svoju svakodnevnicu bez povezanosti s većinskim društvom te uz negiranje ovdašnjih pravila. Već kod urbanističkog i općinskog planiranja, ali također i kod dodjele stanova, treba voditi računa o većem miješanju stanovništva kako u socijalnom pogledu tako i s obzirom na porijeklo. To znači da nas dugoročno ne povezuje naše porijeklo, već naši zajednički interesi i želje.

Vrijednosti i tradicije koje vrijedi prenositi

Suživot se u velikoj mjeri očituje nepisanim pravilima. Kulturološki prenesene vrijednosti, tradicije, običaji i prakse obilježavaju svakodnevni život i predstavljaju vrijednost za društvo. Takvi kulturni običaji, međutim, nisu jedinstveni ni u Gornjoj Austriji, već su vrlo različiti; dinamični i podložni stalnim promjenama. Unatoč

svim razlikama postoje stečene, iskušane i prenesene životne navike koje vrijedi očuvati i koje čine temelj za suživot. Stoga svi moraju biti upoznati s njima jer predstavljaju sastavni dio života u Gornjoj Austriji.

Tu se primjerice ubraja činjenica da je Austrija sekularna država koja je istovremeno tolerantna prema svim religijama. Austrija je otvorena, primarno kršćanska zemlja koja se zalaže za humanizam i prosvjećenost. Neslaganja se rješavaju racionalnim pristupom i racionalno utemeljenim pozicijama i odlukama. Austrija je zemlja s izrazitom usmjerenošću na konsenzus i opće dobro. To znači da se odbija bilo koji oblik prisile. Međutim, isto tako se njeguje sposobnost preispitivanja vlastitih normi i vrijednosti te prihvaćanja kritika i reagiranja na kritike. Kao pokrajina u kojoj se posebna važnost pridaje obrazovanju i gospodarskom razvoju, Gornja Austrija se oslanja na spremnost svih ljudi koji ovdje žive da se uključe u obrazovanje i osposobljavanje te da prema vlastitim sposobnostima daju doprinos osobnom napretku i razvoju pokrajine. Vrline kao što su točnost, organiziranost, pouzdanost i otvorena srdačnost predstavljaju našu zemlju i potiču zajedničku pozitivnu budućnost. Gornja Austrija njeguje godišnje tradicionalne svečanosti kao zajedničko kulturno nasljeđe. Spoznajom da takve pisane i nepisane vrijednosti, običaji i pravila suživota djelomično ocrtavaju živuću stvarnost, a djelomično željeni ideal, kao takvi stvaraju osjećaj domovine, pouzdanja i pripadnosti te na taj način pomažu boljoj usmjerenosti i društvenoj povezanosti.

Kulturno nasljeđe koje postoji u Gornjoj Austriji vrijedno je dalje prenositi. Međutim, nužno je također baviti se socijalnim i kulturološkim praksama i običajima kao i s pitanjem što od toga treba zadržati kao vrijednost i nastaviti razvijati, a što ne. Iz suprotnosti stalnosti i dinamičnosti, individualnog i zajedničkog, otvorenosti prema promjenama i ukorijenjenim običajima ova zemlja stječe snagu za oblikovanje budućnosti.

U Gornjoj Austriji nitko se ne mora izjašnjavati o svojem porijeklu, kulturnim korijenima ili vjerskim uvjerenjima niti ih poricati. Ipak, za doseljenike je važno upoznati socijalne i kulturne prakse i običaje u Gornjoj Austriji te se ophoditi prema njima s poštovanjem kako bi imali priliku na ravnopravnoj osnovi ostvarivati kontakt sa svim ljudima.

Poštovanje u međusobnom ophođenju

Međusobno poznavanje i uvažavanje temeljne su pretpostavke za miran suživot kao i za konstruktivnu kulturu dijaloga i pregovora. Neslaganja se moraju iznositi

otvoreno i pravedno razmjenom argumenata. Međusobno uvažavanje znači da se svaki pojedinac mora odnositi s poštovanjem prema drugoj strani i pokazati uvažavanje. Istovremeno imamo pravo očekivati od druge strane da se ponaša na način da zaslužuje takvo poštovanje. Nasuprot tome, poštovanje možemo zahtijevati samo ako ga pokazujemo svojim primjerom: Samo onaj tko se prema drugima odnosi s poštovanjem smije očekivati i zahtijevati poštovanje za sebe. U tom smislu međusobno uvažavanje ima za pretpostavku priznavanje jednakosti i jednakog položaja druge strane te je usko povezano s tolerancijom.

Zahtijevanje međusobnog uvažavanja ne smije biti formula uvjerenja kojom se eventualna konfliktna i problemska područja zaobilaze odnosno izbjegavaju raspraviti. Osnovno poštovanje je štoviše preduvjet za konstruktivni razgovor kojim se povećava sposobnost podnošenja kritika i rješavanja razmirica. Poštovanje se mora primjenjivati u odnosu na sve osobe, također i prema zaposlenima u javnim službama kao što su nastavnici, policijski službenici i dr., neovisno o njihovom spolu. Omalovažavanja po osnovi kulturnih i vjerskih razlika određenog spola ili ljudi drugačije vjere ne smiju imati prostora u zajedničkom životu. Pritom je važno razumjeti da do omalovažavanja može doći kako u društvu domaćina tako i u grupama doseljenika. Bez obzira od kojih osoba dolaze, s njima se treba suočiti s jednakom odlučnošću.

U svakodnevnom životu kvalitetan suživot pretpostavlja međusobno uvažavanje i empatiju. Međusobno pozdravljanje, prihvaćanje potrebe za mirom jedne strane ili uvažavanje želje za druženjem druge strane, uvažavanje prirode, brižljivo postupanje s imovinom zajednice i javnim prostorom su faktori koji pokazuju spremnost za međusobno razumijevanje što je nužan preduvjet za kvalitetno zajedništvo. Za to se zalaže ova pokrajina.

